

דף קסב.

עין משפט א.

ה"מ סימן מר סעיף א
עין בסעיף הקודם

עין משפט ב.

ה"מ סימן מה סעיף ו

ו. ידקדקו העדים ^ב שלא לרחק הכתב רוחב שתי שיטין שלא יפסל השטר, ואפי' כתוב שריר וקיים, ואפי' ידוע שלא הוסיף ולא זיף בו דבר, ואפי' מלאו השתי שיטין הרקות בנקודות של דיו והיינו טייטוהו, השטר פסול. שלא יאמרו ^ל חתמו על הטיוט ולא על גוף השטר.

דף קסב:

עין משפט א.

ה"מ סימן מה סעיף י

ט. י"א דאם השטר מסיים בחצי השיטה, והניחו אותה שיטה ועוד אחרת והתחילו בשיטה שלישית לחתום ^מ פסול, וכן אם השטר מסיים בסוף שיטה והעדים דילגו שיטה ריקה וחתמו באמצע שיטה פסול, שיכול לחתוך כל חצי העליון ויכתוב בחצי השיטה לפני חתימת העדים פלוני לזה מפלוני ויהיה השטר הוא ^נ ועדיו בשיטה אחד דכשר.

^כ. דאם הרחיקו ב' שיטין הוי יכול להזדייף שיכול לחתוך כל השטר שלמעלה, ולכתוב שטר חדש בשתי השיטות, נתיבות ס"ק י"א מהש"ך.

ואפי' ידוע שלא הוסיף, והטעם דכל דבר שלא נעשה כתיקון חז"ל אינו שטר.

^ל. ואפי' שרט שריטות שניכר שלא היה כתוב בו, מ"מ יאמרו שהעידו על זה. סמ"ע ס"ק י"ד. ועיין בתרא קס"ג ע"א, ופי' שמעידים שבפניהם נעשו הנקודות והשריטות. אבל

טיוט באותה שיטה לפני העדים מהני וכמש"כ לקמן בסעיף ט"ו.

^מ. כיון שיכול לכתוב באותו חצי שטה מה שירצה, ויחזור מענינו של שטר בשטה אחרונה, וע"כ פסול לגמרי דהוי שטר שיכול להזדייף. סמ"ע ס"ק כ'.

^נ. אבל כשחתמו בזה תחת זה אין חשש זיוף, רק שאין למדין מהשיטה וחצי שיטה.

עין משפט ב.

הו"מ סימן מה פעיף יב

יב. יא. שטר שהיו עדי הרבה, ונמצא אחד מהם קרוב או פסול, או שהיו בניהם שנים שהם קרובים זל"ז, ו אין העדים קיימים לשאול אותם, אם יש עדות ברורה ע שכולם ישבו לחתום הרי השטר בטל, שהרי נתכוונו כולם להעיד, ואם אין עדות ברורה שישבו לחתום, תתקיים העדות בשאר, פ דאמרינן חתמו הכשרים, והניחו מקום לגדול לחתום, ובא זה הקרוב או הפסול וחתם שלא מדעתם, ואפי' העד החתום מתחילה הוא הפסול, הרי השטר כשר.

* יב. לכתחילה צ לא יחתום שום קרוב או פסול על השטר, וי"א דאין להכשיר שום שטר שחתומים עליו פסולים, אא"כ ב' העדים פ האחרונים הם כשרים.

הו"מ סימן נא פעיף ד

ד. שטר שיש בו עדים רבים, ונמצא אחד מהם קרוב או פסול, אם יש עדות ברורה שכולם ישבו ר לחתום שהרי נתכוונו להעיד בטל השטר, ואם אין עדות ברורה שישבו ביחד לחתום, תתקיים העדות בשאר, שהרי אפשר שחתמו הכשרים והניחו מקום לגדול לחתום ובא הקרוב או הפסול וחתם שלא מדעתם.

ס. אבל כשהם קיימים צריך לשאול אותם, ואפי' כתב ידם יוצא ממקום אחר, נאמנים לומר שישבו כולם לחתום, ואי"ז נחשב כמגיד וחוזר ומגיד, והשטר פסול, סמ"ע ס"ק כ"ט.

ע. ולדעת הרי"ף בסי' ל"ו דצריך שידע הכשר בפסולו של הפסול או הקרוב, ה"ה כאן. וה"ה אם הפסולים חתמו קודם ואח"כ חתמו הכשרים ג"כ פסול אם ישבו ביחד לחתום. נתיבות ס"ק כ'.

פ. והיינו שחותמים זה תחת זה, אבל כשחתמו בשורה אחת ודאי לעדות נתכוונו ופסול. נתיבות ס"ק כ"א.

צ. טור בשם הרא"ש.

ק. דאז תולין לומר שהרחיקו חתימתן בכוונה, כדי שיחתום מאן דקשיש מיניה. וה"ה אם חתמו הפסולים באמצע פסול, כ"כ הש"ך ס"ק כ"ג.

ר. ואם צריכים שידעו זה מזה שהוא קרוב, תלוי במחלוקת לעיל סי' ל"ו.

עין משפט ג.

הו"מ סימן מזה סעיף יד

יד. היו העדים מרוחקים מהכתב שני שיטין ויותר, והרווח הזה היה מלא בעדים פסולים או קרובים ש הרי זה כשר, שהרי אינו יכול להזדייף, אבל אם ת נראה השטר לבי"ד קודם שימלאו אותו בקרובים, שוב אין לו תקנה.

עין משפט ד.

או"ח סימן תרלב סעיף ב

ב. ד. אויר בין בגדולה בין בקטנה פוסל בג' טפחים א בין באמצע בין מן הצד, ובפחות מג' כשרה ומצטרף להשלים הסוכה אבל אין ישנים תחתיו ב.

הגה: ודוקא שהאויר הולך על פני כל הסוכה ג או שיש בו כדי לעמוד בו ראשו ורובו ד, אבל בלא"ה מותר שהרי אין סוכה שאין בה נקבים נקבים.

הגה: מה שסכך פסול פוסל בד' טפחים ואויר בג', דוקא שהפסיק הסוכה לשתיים ולא נשאר שיעור הכשר סוכה עם דפנות במקום אחד, אבל אם נשאר שיעור סוכה במקום אחד המקום ההוא כשר.

ש. וי"א דוקא מילאוהו מדעת הלוח אבל בלי דעתו פסול. דלא נשתעבד הלוח באותו שטר כך דעת רבינו יונה.

ת. דאלמו רבנן לתקנתם ואמרו כל שטר שנראה בב"ד שלא נעשה כתיקון חז"ל הרי הוא חספא בעלמא, כ"כ בסמ"ע.

א. דפחות מזה אמרינן לבוד וכסתום דמי.

ב. מה שהחמירו באויר בפחות מג' דאין ישנים תחתיו ממה שבסכך פסול פחות מד' דישנים תחתיו, מכיון שבאויר נראה לעין יותר ההפסק בסכך ממה שנראה בסכך פסול. ט"ז ס"ק ד'. מ"ב אות יו"ד.

והמחמירין שלא לישן תחת אויר אפי' בפחות מג' היא חומרא גדולה, והיינו באינו הולך על פני כל הסוכה אבל בהולך על פני כל הסוכה זה מדינא. כה"ח אות ט"ז. וה"ה שאין אוכלים תחתיו ונקט שינה כיון דגם שינת עראי אסור מחוץ לסוכה אבל באכילת עראי מותר. מ"ב בביאור הלכה.

ג. זה חוזר על פחות מג' טפחים. כה"ח י"ט.

ד. בר"ן ובריטב"א איתא או ראשו או רובו.

עין משפט ה.

או"ח סימן תרלב סעיף א

א. סכך פסול פוסל באמצע בד' טפחים ^ה אבל בפחות מד' כשרה ומותר לישון ^ו תחתיו.

ב. סכך פסול מן הצד אינו פוסל אלא בד' אמות ^ז, אבל בפחות מד' אמות כשרה דאמרינן דופן עקומה שאנו רואים הכותל כאילו מתעקם ^ח וסכך הפסול הוא מגוף הדופן, ודבר זה הלכה למשה מסיני.

ג. בית שנפחת באמצע וסיכך במקום הפחת, ונשאר מן התקרה מסביב בין סכך הכשר לכותלים פחות מד' אמות כשרה. ומ"מ אין ישנים תחתיו ^ט כל זמן שיש בו ד' טפחים, במה דברים אמורים בסוכה גדולה אבל בסוכה קטנה שאין בה אלא ז' טפחים על ז' ^י בין באמצע בין מן הצד בג' טפחים פסולה, ובפחות מג' כשרה וישנים תחתיו ^{יא}. ומצטרף להשלים הסוכה לשיעור.

ה. סוכה ט"ו. ואפי' סכך פסול מדרבנן פוסל בד' טפחים. מ"ב בשער הציון אות א'. וטעם ד' טפחים דמקום חשוב הוא להיות חציצה ונמצא חוצץ בסוכה בין כשר לכשר, רש"י בסוכה י"ז ע"א.

ו. ודוקא שהולך הסכך הפסול על פני כל הסוכה ומפסיק הסוכה לשתים, ולא נשאר שיעור סוכה עם הדפנות במקום אחד, וכמו שכתב הרמ"א בסעיף ב'.

ז. וה"ה לאכול תחתיו. ב"י. והר"ן כתב דהראב"ד חולק דמה שאמרו ישנים תחתיו בפחות מג', אבל בג' אין ישנים אף בסוכה גדולה, ב"ח. וכ"כ הריטב"א, וכתב המ"ב באות ג' דיש להחמיר.

ח. מי ששם סכך פסול על סכך כשר ודאי הסוכה כשרה אחר שהסיר הפסול וא"צ לנענע הכשר. כה"ח אות ה'.

ט. ויש דעה דגם באמצע אינו פוסל אלא בד' אמות אך לא קיי"ל הכי. ב"י.

י. וואפי' אם הדופן גבוה רק עשרה טפחים והגג גבוה הרבה ממנו אנו רואים הדופן כאילו עולה עד למעלה ואז נאמר דופן עקומה. ט"ז ס"ק א' מהטור, אבל הר"ן כתב רק כשהדפנות מגיעות עד הסכך אמרינן דופן עקומה, אבל בלא מגיעות לא אמרינן דופן עקומה והביא דבריו הב"י.

יא. ולענין הלכה יש להחמיר כדעת הר"ן, וכ"כ המ"א בס"ק א'. ומר"ן השו"ע לא הזכיר דבר בענין זה ונראה שדעתו להחמיר. כה"ח אות ז'.

יב. דהישן תחתיו כישן תחת הדופן ולא תחת הסכך. לבוש.

יג. המ"א בס"ק ג' כתב דלאו דוקא אלא אפי' יהיה בה ט' ומחצה על ט' ומחצה סכך פסול פוסל בה בג"ט, כיון שאם נוריד הסכך הפסול אין הכשר סוכה. ועיין בכה"ח אות י"ב.

יד. כיון שהוא דבר מועט כמאן דליתיה. ט"ז ס"ק ג'.